

KRAVSETT

Nyt Norge kan brukes som et opprinnelsesmerke på næringsmidler som er produsert i Norge av norske råvarer jf. kravene i dette dokumentet.

Merkeordningen eies og administreres av Matmerk.

INNHold

Innholdsfortegnelse

KRAV TIL BRUK AV NYT NORGE	3
Vedlegg I: Kvalitetssystem i landbruket, definisjon	6
Vedlegg II: Kostnader ved bruk av Nyt Norge	7
Vedlegg III: Regler for bruk av Nyt Norge	9
Vedlegg IV: Rapporteringsskjema ved feilmerking/avvik.....	11
AVTALE.....	12

KRAV TIL BRUK AV NYT NORGE

---

1. MERKEORDNINGENS OMFANG

Merkeordningen Nyt Norge gjelder for næringsmidler produsert i Norge av råvarer av norsk opprinnelse jf. kravene i dette dokumentet.

Råvarer som omfattes av merkeordningen er animalske og vegetabiliske landbruksprodukter, viltvoksende vekster, salt og flaskevann/emballert vann.

2. RÅVAREOPPRINNELSE

Som hovedregel skal råvaren alltid være av norsk opprinnelse.

Med norsk opprinnelse for animalske råvarer menes at råvaren er produsert av dyr som er født/klekket, oppvokst, har stått i produksjon og er slaktet i Norge.

Med norsk opprinnelse for vegetabiliske råvarer menes at det vegetative formeringsmaterialet er norsk, samt at planten er sådd eller plantet, dyrket og høstet i Norge. Unntak gjelder for de vegetabiliske råvarene der plantens frukt/frøbærende del spises. For disse stilles ikke absolutt krav til norsk vegetativt formeringsmateriale, men øvrige krav gjelder.

2.1. UFOREDLEDE NÆRINGSMIDLER – ALLTID 100 % NORSK OPPRINNELSE

Råvarer som frembys uforedlet skal alltid være av 100 % norsk opprinnelse.

2.2. KJØTT, MELK OG EGG – ALLTID 100 % NORSK OPPRINNELSE

Råvarer av kjøtt, melk og egg skal alltid være av 100 % norsk opprinnelse, også når de inngår som en ingrediens i et foredlet næringsmiddel.

Tilsetningsstoffer og prosesshjelpemiddel fremstilt av kjøtt-, melk- og eggråvare kan unntas fra kravet om 100 % norsk opprinnelse dersom de;

- ikke produseres kommersielt i Norge
- tilsettes i små mengder – maksimum 3 %
- ikke påvirker næringsmidlets karakter

2.3. FOREDLEDE NÆRINGSMIDLER – MINIMUM 75 % NORSK OPPRINNELSE

I et foredlet næringsmiddel skal minimum 75 % av mengden (kg) ingredienser være av norsk opprinnelse. Kjøtt, melk og egg skal imidlertid alltid være av 100 % norsk opprinnelse, jf. pkt. 2.2.

Mengden ingredienser med norsk opprinnelse skal beregnes ut i fra næringsmidlets resept. Tilsatt vann skal holdes utenfor beregningen.

3. KRAV TIL PRODUKSJON AV NÆRINGSMIDLET

Næringsmidlet skal i sin helhet være produsert i virksomhet lokalisert i Norge.

Virksomheten skal være registrert, godkjent eller autorisert av Mattilsynet for produksjon av det aktuelle næringsmidlet, og ha et kvalitetssystem som tilfredsstiller kravene i det offentlige

regelverket. Gjeldende næringsmiddelregelverk forutsettes å være oppfylt.

4. KRAV OM KVALITETSSYSTEM I PRIMÆRPRODUKSJONEN

Landbruksbaserte råvarer skal være produsert av primærprodusent som har etablert Kvalitetssystem i landbruket (KSL). Se definisjon i Vedlegg I.

For produksjon av råvarer fra andre primærproduksjoner skal det være etablert et kvalitetssystem som sikrer etterlevelse av lover og forskrifter.

5. GODKJENNING

5.1. GODKJENNING AV VIRKSOMHET

Matmerk skal ha mulighet til å gjennomføre besøk i virksomheten før denne kan godkjennes. Signert avtale om merkebruk gjelder som godkjenning av virksomheten.

Søknad om godkjenning av virksomhet skal sendes inn via <https://minside.nytnorge.no>. Godkjent virksomhet skal betale merkebrukeravgift etter de satser som er angitt i Vedlegg II.

5.2. GODKJENNING AV NÆRINGSMIDDEL

Virksomheten skal søke om godkjenning av næringsmidler via <https://minside.nytnorge.no>. Matmerk skal godkjenne hvert enkelt næringsmiddel. Nyt Norge-merket kan bare brukes av godkjente virksomheter på næringsmidler som er godkjent av Matmerk.

Matmerk skal alltid gis melding ved endringer i resepten som er av betydning for etterlevelsen av kravene for merkebruk.

6. KRAV TIL BRUK AV MERKET

Nyt Norge-merket skal brukes på godkjent næringsmiddel jf. bestemmelsene i Vedlegg III.

7. OPPFØLGING OG RAPPORTERING

Virksomheten skal årlig sende inn en egenrevisjonsrapport og omsetningsrapport til Matmerk. Begge rapportene sendes inn via <https://minside.nytnorge.no>.

Virksomheten skal revideres av en ekstern revisor, oppnevnt av Matmerk, med hensyn til etterlevelse av kravene til merkebruk. Revisjon skal foretas minimum hvert tredje år.

Dersom virksomheten oppdager avvik fra kravene til merkebruk skal Matmerk umiddelbart varsles om dette jf. bestemmelsene i Vedlegg III.

8. OPPHØR AV MERKEBRUK

Mislighold av disse kravene, manglende innbetaling av merkebrukeravgift og/eller andre forhold som gjør at merkeordningen kan komme i vanry vil kunne medføre opphør av avtale om merkebruk eller tilbaketrekking av godkjenning av aktuelt næringsmiddel. Virksomheten kan også selv si opp avtalen.

Søkere og merkebrukere kan sende inn klage til Matmerks styre på beslutninger som administrasjonen i Matmerk har tatt.

9. DEFINISJONER

Landbruksbasert råvare:

Med landbruksbasert råvare forstås her uforedlede animalske og vegetabiliske landbruksprodukter som kjøtt, melk, egg, korn, oljevekster, potet, grønnsaker, frukt, bær, urter, sopp og honning.

Uforedlet næringsmiddel:

Med uforedlet næringsmiddel forstås her næringsmidler som ikke har vært foredlet, herunder næringsmidler som kun har blitt delt, partert, utskåret, oppskåret, utbeinet, hakket, flådd, kvernet, snittet, rensset, renskåret, avskallet, malt, kjølt, fryst, dypfryst eller tint.

Foredlet næringsmiddel:

Med foredlet næringsmiddel forstås her næringsmidler som er et resultat av foredling av uforedlede næringsmidler. Disse kan inneholde ingredienser som er nødvendige for å framstille dem, eller som gir dem særlige egenskaper. Næringsmidler som består av to eller flere foredlede næringsmidler omfattes også.

Kjøtt:

Med kjøtt forstås her alle spiselige deler av storfe, fjørfe, svin, sau, geit og oppdrettet vilt. Kjøtt av viltlevende dyr og fugler omfattes pr. i dag ikke av denne definisjonen.

Melk:

Med melk forstås her melk produsert ved sekresjon fra melkekjertler til produksjonsdyr.

Egg:

Med egg forstås her egg i skall som er laget av oppdrettsfugler og er egnet til direkte konsum eller til framstilling av eggprodukter.

Viltvoksende vekster:

Med viltvoksende vekster forstås her innhøstede spiselige vekster fra naturen.

Flaskevann/emballert vann:

Med flaskevann/emballert vann forstås her vann med og uten kullsyre. Vann med andre tilsetninger, for eksempel smak inngår pr. i dag ikke i denne definisjonen.

Vedlegg I: Kvalitetssystem i landbruket, definisjon

Jf. kravpunkt 4 skal landbruksbaserte råvarer (råvarer) være produsert av primærprodusent som har etablert Kvalitetssystem i landbruket (KSL).

Hva som forstås med og legges i kravet om «etablert KSL» er avhengig av om man er primærprodusent eller merkebruker, og hvilken «kategori» merkebruker man er.

Ulike kategorier merkebrukere er:

- Merkebruker er selv primærprodusent og bruker bare råvarer fra egen gård (som pkt. 1)
- Merkebruker er råvarekjøper (råvarer kjøpes direkte fra primærprodusenter) (som pkt. 2)
- Merkebruker kjøper råvarer fra andre virksomheter (som pkt. 3)
- Merkebruker kjøper foredlet vare fra andre virksomheter (som pkt. 3)

Det finnes merkebrukere som faller innunder flere av disse kategoriene.

Hos merkebruker som selv ikke er primærprodusent eller som også kjøper råvarer fra andre primærprodusenter eller andre virksomheter, vil etterlevelse av kravet om «etablert KSL» dreie seg om ulike typer oppfølging av om KSL er etablert på primærleddet.

Etterlevelse av kravet om «etablert KSL» på de ulike leddene:

1 «Etablert KSL» - primærprodusent

- KSL-egenrevisjon er gjennomført årlig med maksimum intervall hver 12. måned
- Avvik gitt ved ekstern KSL-revisjon skal være lukket innen avtalte frister

2 Oppfølging av «etablert KSL» - råvarekjøper

Med råvarekjøper forstås her en virksomhet som kjøper landbruksbaserte råvarer direkte fra primærprodusenter.

Råvarekjøper skal:

- Ha en rutine for å oppdatere sitt leverandørregister i KSL-databasen
- Bidra aktivt til å gi oppdatert og aktuell informasjon om KSL til sine primærprodusenter
- Ha minst en kontaktperson i virksomheten som følger opp KSL
- Ha rutiner for å følge opp primærprodusenter som ikke har etablert KSL
- Ha rutiner for å hindre at råvare fra primærprodusenter som ikke har etablert KSL går inn i Nyt Norge-godkjente produkter

3 Oppfølging av «etablert KSL» - andre virksomheter

En merkebruker som kjøper landbruksbaserte råvarer eller ferdig foredlet næringsmiddel fra andre virksomheter, skal ha som krav i sine leverandøravtaler at primærprodusentene følges opp i tråd med punkt 2.

Vedlegg II: Kostnader ved bruk av Nyt Norge

SØKNADSGEBYR

Ved innsending av søknad om godkjenning av en virksomhet for bruk av Nyt Norge skal det betales et søknadsgebyr på kroner 10.000,-.

Søknadsgebyret skal dekke merkeieiers kostnader ved informasjonsbesøk i virksomheten og søknadsbehandlingen. For produktsøknader skal det ikke betales søknadsgebyr.

MERKEBRUKERAVGIFT

Alle godkjente merkebrukere skal betale en årlig avgift til merkeieier. Denne skal bidra til å dekke kostnader

ved administrasjon av merkeordningen, samt oppfølging, kontroll og revisjon av merkebruker.

Merkebrukeravgiften skal beregnes pr kalenderår (1.1. - 31.12.) ut i fra foregående års omsetning i samsvar

med bestemmelsene gitt nedenfor. Merkebrukeravgiften vil normalt bli krevd inn i juni.

Avgiftssatsene kan justeres årlig av styret i Matmerk. Alle satser er eks. moms.

Beregning av merkebrukeravgift

Merkebrukeravgiften består av en fast avgift og en omsetningsbasert avgift.

Fast avgift:

Satsene for den faste avgiften er trinnvis og er fastsatt ut fra virksomhetens totale omsetning av Næringsmidler pr år.

Total omsetning av næringsmidler pr år	Fast avgift
< 10 mill	Kr 7 500,-
10 – 100 mill	Kr 10 000,-
100 mill – 1 mrd.	Kr 30 000,-
1 mrd. – 10 mrd.	Kr 40 000,-
>10 mrd	Kr 60 000,-

Spesielle bestemmelser for beregning av fast avgift:

Dagligvarekjeder som er godkjent for bruk av Nyt Norge på egne merkevarer skal legge totalomsetningen for disse (næringsmidler) til grunn for beregningen av den faste avgiften.

Virksomheter som er godkjent for bruk av Nyt Norge og som i tillegg produserer Nyt Norge-merkede produkter for andre godkjente virksomheter, skal ikke ta med omsetningen av disse i totalomsetningen som ligger til grunn for beregningen av den faste avgiften.

Omsetningsbasert avgift

Den omsetningsbaserte avgiften er satt til 0,8 % av virksomhetens årlige omsetning av produkter som er godkjent for bruk av Nyt Norge.

Minimumssats og maksimumssats:

Minimumssatsen for samlet merkebrukeravgift er kr 10 000,-. Maksimumssatsen for samlet merkebrukeravgift er kr 550 000,-.

Bestemmelser for beregning av merkebrukeravgift første år etter godkjenning

Første gangs innkreving av merkebrukeravgift vil normalt skje i juni året etter at virksomheten ble godkjent. Den faste avgiften skal beregnes ut ifra det antall måneder virksomheten var godkjent i

godkjenningsåret (total årlig omsetning av næringsmidler, delt på 12 og ganget med det antall måneder virksomheten var godkjent).

Særskilte bestemmelser for produkter unntatt fra EØS-avtalen (såkalte RÅK-produkter):

For produkter som er unntatt fra EØS-avtalen (såkalte RÅK-produkter) tilkommer en ekstra merkebrukeravgift pr. produkt/varelinje pr. år i tillegg til ordinær merkebrukeravgift. Pr. 01.01.2019 er avgiften kr 2500,- pr. produkt pr. år. Avgiften kan justeres årlig pr. 1.7, med virkning for påfølgende kalenderår.

Særskilte bestemmelser for gårdsbruk som ønsker å benytte Nyt Norge på næringsmidler av egenproduserte råvarer:

For gårdsbruk som ønsker å benytte Nyt Norge på næringsmidler av egenproduserte råvarer, og som har en omsetning av Nyt Norge-merkede næringsmidler på under 1 000 000,- pr år gjelder følgende:

- Søknadsgebyr for godkjenning av virksomhet: kr 5 000,-
- Årlig merkebrukeravgift: kr 5 000,-

Vedlegg III: Regler for bruk av Nyt Norge

Nyt Norge er et registrert merke i Fellesmerkeregisteret og eies av Matmerk. Matmerk kan gi bedrifter rett til å bruke merket på produkter som oppfyller kravene til merkegodkjenning.

Merkebrukeren har ansvaret for at reglene for merket følges ved merking av produktet, i reklame og markedsføring.

Nyt Norge skal bare brukes på produkter som er godkjent for merkebruk og i markedsføringen av disse. Nyt Norge skal ikke brukes på en slik måte at det gir en generell profilering av merkebrukers virksomhet eller virksomhetens andre, ikke godkjente produkter.

Ved all markedsføring av merkede produkter skal det tas hensyn til de rammene som gis i markedsføringsloven og annet relevant regelverk.

Produktnavnene på de merkede produktene skal legges inn i lister på steder som Matmerk bestemmer.

BRUK AV MERKET I PRODUKTSAMMENHENG

Fellesmerket Nyt Norge skal brukes på alle godkjente produkter. Nyt Norge kan kun brukes på produkter som er ferdig emballert.

Det er ikke noe krav om at produkter som leveres til HoReCa skal merkes. Dersom dette gjøres er det kun ferdig emballert produkt som kan merkes med Nyt Norge.

Nyt Norge kan ikke brukes på produkter som fyller kravet om norsk opprinnelse kun deler av året og som frembys med samme navn og emballasje som importert råvare. Unntak gjelder for fersk frukt og grønt som produseres i en begrenset periode i løpet av året. For fersk frukt og grønt som produseres i en begrenset periode av året og som frembys med samme navn og emballasje skal logoen ha en minimumsstørrelse på 15 mm (bredde) og være en del av etiketten, se designguide for bruk av merket.

Produkter hvor godkjente produkter inngår som en bestanddel skal ikke merkes med Nyt Norge med mindre sluttproduktet er godkjent for merkebruk.

Nyt Norge skal ha en plassering på etiketten eller emballasjen som gjør den godt synlig for kunden, jf. designguide for Nyt Norge.

Det skal ikke skrives tekst over logoen eller på annen måte gjøre noe som forstyrrer merkets utseende. Nyt Norge skal ikke inngå i eller fremstå som en del av et næringsmiddel eller en virksomhets egen logo.

Merkets utforming skal være i henhold til designguide for Nyt Norge. Plasseringen av Nyt Norge på produktet skal forhåndsgodkjennes av Matmerk.

BRUK AV MERKET I MARKEDSFØRING

Markedsaktiviteter for godkjente produkter bør inkludere Nyt Norge.

Bruk av Nyt Norge og markedsføring av merkeordningen kan kun skje i sammenheng med produkter som er godkjent for merkebruk, og i henhold til designguide for Nyt Norge.

Dersom en merkebruker har produkter i sin portefølje som ikke er godkjente for merkebruk kan merkebruker ikke bruke Nyt Norge på en slik måte at

- det gir et misvisende inntrykk av at også disse produktene er godkjente for merkebruk
- det gir inntrykk av en generell profilering av merkebrukers virksomhet for eksempel ved at Nyt Norge brukes sammen med merkebrukers logo, og ikke godkjent produkt

INFORMASJON OM MERKEORDNINGEN

Det er ønskelig at merkebruker informerer om merkeordningen på sine nettsider, kundeaviser og gjennom andre mulige informasjonskanaler. Enhetlig informasjon om merkeordningen sikres ved at merkebruker skal benytte tilgjengelig informasjonsmateriell som foreligger i designguide for Nyt Norge.

FEILMERKING

Ved feilaktig bruk av Nyt Norge-merket skal Matmerk varsles umiddelbart. Feilmerkingsrapport skal fylles ut og sendes inn, se Vedlegg 4.

Matmerk vil følge opp feilmerking ved å rekvirere en ekstern revisjon for gjennomgang av virksomhetens rutiner. Kostnader forbundet med revisjon og administrasjon, vil bli belastet merkebruker. Dersom feilmerking inntreffer ved samme produksjonssted for 3. gang i løpet av 3 år, vil retten til å benytte Nyt Norge bortfalle for en periode inntil virksomheten kan dokumentere at rutiner er på plass.

SANKSJONER

Ved overtredelse av regler for bruk av merket kan Matmerk kreve at merket endres eller fjernes. Grove overtredelser av reglene for bruk av merket skal medføre oppsigelse av merkebrukeravtalen, og kan medføre krav om umiddelbar tilbaketreking av merkede produkter. Oppsigelse av merkebrukeravtalen kan skje med øyeblikkelig virkning.

Ulovlig bruk av merket rammes av lov om Fellesmerker og lov om Varemerker.

Vedlegg IV: Rapporteringsskjema ved feilmerking/avvik

Virksomhet:

Dato:

Produkt:

Beskrivelse av avvik:	
Mengde omfattet av avvik:	
Distribusjonsområde:	
Salgskanal:	
Årsak til avvik:	
Tiltak som igangsettes for å rette opp avviket:	
Hvilke tiltak igangsettes for å hindre at tilsvarende avvik inntreffer senere?	

Navn:

Signatur:

Sendes til: nytnorge@matmerk.no

AVTALE

Det er i dag inngått avtale mellom ..... (merkebruker) og Matmerk (merkeeier) om bruk av Nyt Norge på de produkter som er godkjent av merkeeier.

1. BRUK AV MERKET

For å få bruke Nyt Norge må både virksomhet og produkt være godkjent og registrert i merkeeiers oversikt for merkebrukere Nyt Norge.

En godkjenning kan ikke overdras til andre enn den merkeeier har inngått denne avtale med uten skriftlig tillatelse fra merkeeier.

Det er merkebrukers ansvar å sikre at alle krav knyttet til merkeordningen Nyt Norge er oppfylt for de produkter som er godkjent. Dette innebærer bl.a. at merkebruker har ansvaret for at kravene til norsk råvare, norsk produksjonssted og KSL på primærleddet er oppfylt. Merkebruker har også ansvaret for at bruk av merket på emballasje og i markedsføring er i henhold til reglene for dette jf. Vedlegg III Regler for bruk av Nyt Norge.

2. ENDRINGER

Merkebruker forplikter seg til å underrette merkeeier om endringer i produktsammensetning, resepter o. l som kan ha betydning for kravene for merkebruk samt endring av virksomhetens navn. Endringer av produkt skal meldes til merkeeier i god tid før produktet skal ut på markedet. Merkeeier avgjør om endringen er av en slik karakter at fornyet godkjenning er nødvendig.

3. OPPFØLGING/KONTROLL

Virksomheten revideres minimum hvert 3. år av en ekstern revisor med hensyn til etterlevelse av kravene til merkebruk.

Merkeeier kan i tillegg gjennomføre kontroll hos merkebruker i den grad det anses nødvendig for å påse at godkjente produkter oppfyller kravene for merkebruk. Kontrollen vil være varslet på forhånd.

Blir det avdekket feil under kontrollen eller ved revisjon kan merkeeier kreve at feilen rettes opp. Merkeeier har i slike tilfeller også anledning til å be merkebruker om umiddelbart å stoppe bruk av Nyt Norge på produktet.

4. PRODUKTOVERSIKT

Merkeeier skal føre et fortløpende oppdatert oversikt over alle næringsmidler som er godkjent for merkebruk. Oversikten er tilgjengelig for allmennheten.

5. ENDRING AV KRAV

Merkeeier kan endre kravene for bruk av Nyt Norge. Det skal gis en rimelig frist for innføring av endringer som får betydning for allerede godkjente merkebrukere.

6. TAUSHETSPLIKT

Merkeeier eller andre som merkeeier bemyndiger til å handle på sine vegne, har taushetsplikt når

det gjelder opplysninger om produkter, prosesser, tekniske innretninger og fremgangsmåter, drifts- eller forretningsforhold og andre forhold av konkurransemessig betydning for merkebruker.

7. TVISTER

Ved tvist om retten til bruk av merket samt ved avslag på søknad om godkjenning av et næringsmiddel skal merkeieier gi merkebruker en skriftlig redegjørelse for sin beslutning.

Beslutning om avslag på søknad og inndragning av merkebruk kan påklages skriftlig til styret i Matmerk. Klagefristen er 4 uker fra merkebruker mottok beslutningen. Klagen skal være begrunnet.

8. OPPSIGELSE OG TILBAKETREKNING

Denne avtalen kan skriftlig sies opp av partene med 6 måneders varsel. Oppsigelsen skal begrunnes.

Dersom avtalen sies opp eller godkjenningen for bruk av Nyt Norge trekkes tilbake, opphører merkebrukers tillatelse til å bruke fellesmerket Nyt Norge på sin emballasje og i sin øvrige markedsføring fra den dato oppsigelsen/tilbaketrekningen gjelder fra.

Merkeieier kan trekke godkjenningen til bruk av Nyt Norge tilbake i henhold til kravene for bruk av Nyt Norge pkt. 6.

Merkeieier kan også kreve korrigerende tiltak, se denne avtalens pkt. 3.

Nyt Norge er et registrert fellesmerke. Ulovlig bruk av merket eller ulovlig referanse til merket vil forfølges rettslig.

9. AVGIFTER

Det skal betales en årlig avgift for bruk av merket i henhold til de satser som er angitt i vedlegg II Kostnader ved bruk av Nyt Norge.

Avgiften fastsettes av styret i Matmerk.

Dato:

Dato:

.....
Merkebrukers underskrift

.....
Merkeieiers underskrift